

Storžič, 5. Januarja 2013

Besedilo: Klemen Belhar

Fotografije: Janez Primožič

Tokrat sem se prvič zares pripravil. Saj ne, da se nikoli ne bi pripravil, ali da stvari ne bi vzel resno. Vsakdanji dogodki in jutranja zaspanost so vedno pripeljali do tega, da sem kaj pozabil. Kar sem pozabil, me je vsaj malo teplo po glavi. Zaradi pozabljivosti me je zeblo, bil sem lačen, žejen, ustnice mi je opeklo sonce, izgubljal sem glas. Počasi se naučiš, da se splača pripraviti. Večer pred načrtovano vajo sem pripravil nahrbtnik z vso potrebno opremo. Vanj sem dal prigrizek, ne preveč, ker sem se lotil hujšanja po praznikih. V avto sem dal smuči, pancarje in palice. Ker je malo snega, sem za vsak slučaj vzel še zimske gozdarje in ustrezne dereze. Mislil sem, da sem pripravljen na vse.

Vprašanje je, če za slutnjo vemo, da je slutnja, dokler se ne uresniči. Med pakiranjem opreme me je prešinilo, kako lepo se navadno stvari izidejo. Vajo z GRS Kranj smo načrtovali nekaj časa. Inštruktorji so pripravili vse potrebno. Vedel sem, da bomo prisotni skoraj vsi reševalci naše postaje. Začel sem se spraševati, kaj bo, če se bo zgodila nesreča. V dolini ne bo posebne ekipe, ki bi dežurala. Takrat sem v mislih zamahnil z roko. Ko imamo vajo ni nesreč. Ne vem kako, ne vem zakaj? Očitno vesoljske konstelacije ali že nekaj poskrbijo, da je vse v redu. In kaj bi mala ekipa naredila, če bi res morali reševati? Poklicala ostale? Torej je vseeno, če smo vsi na vaji. Zaupajmo vesolju.

Veš, da je vaja nujna. A malo ti gre na živce. Delaš, kar si delal že desetkrat. Poslušаш, kar si slišal že dvajsetkrat. Vmes se zaveš, da je dobro, da ponavljaš, ker si vendarle precej pozabil. Vaja je osvežitev spomina. Tak tečaj ni usoden, a je vseeno naporen. Najprej je nekaj hoje, potem za cel šihl sondiranja, iskanja žoln, metanja snega in tako dalje in tako dalje. Akcija je mnogo bolj resna, a tam delaš le košček tega. Bili smo tam pod Vrtačo, pomešani Tržičani in Kranjčani, po skupinah smo se premikali od točke do točke in počasi prilezli skoraj do konca. Vsi skupaj bi se morali lotiti še spustov ponesrečenca. Nenadoma sta se načelnika začela nekaj pogovarjati, vsak na svojem telefonu. Nastalo je vznemirjenje. Postalo je jasno, nesreča, akcija. V Storžiču, v Kramarici, je padel alpinist. Preživel je,

torej se mudi. Vsi vemo: helikopter. Hitro je zbrana ekipa, ki bo šla na helikoptersko reševanje. Dohtar, Brus, Robi in Aljaž se odpravijo na Zelenico, kjer bodo počakali helikopter. Ostali bomo nadaljevali z vajo.

Slekel sem puhovko in lovil sonce. Bilo je toplo, a močno je pihalo. Karavanški fen. Neprijeten veter, ki naj bi povzročal samomore in druge štale. Zato je bilo zjutraj v Tržiču precej topleje kot v Kranju. Slavc je spet telefoniral. Nisem slišal kaj, a verjetno se je kaj zapletalo s helikopterjem. Kar naenkrat je Sašo začel nabirati ekipo za vzporedno klasično reševanje. Za vsak slučaj. Malo ekipo, ki bi z Navaro odšla pod Storžič. Ker je bil še prostor sem se takoj javil, pograbil robo in začel šprintati za Mišelom in Smrkotom. Kmalu sem ju dohitel in ugotovil, da sem preveč oblečen za tek in da me močno tišči. Na Plani smo dohiteli helikoptersko ekipo. Med kratkim posvetom glede opreme sem se malo slekel in odtočil. Poslej sem lažje tekkel.

Na Ljubelju smo se med čakanjem celotne ekipe teoretično razporejali v Navaro in v Mišelov avto. Pristal sem v Navari. Medtem smo izvedeli, da helikopterja ne bo. Poletel je in obrnil. Preveč piha, sunki vetra so prenevarni za letenje ob steni. Sedem ljudi bo težko izvedlo klasično reševanje. Jasno nam je bilo, da moramo v Storžič čim prej dobiti čim več ljudi. Klical sem Martina, ki je moral nujno delati in ni bil na vaji. Povedal je, da pride s svojim avtom. Eden več. Bil sem žejen in lačen. Odločil sem se, da bom lakoto zanemaril. Za plezanje po Kramarici sem bil preslabo opremljen. Domov sem moral sporočiti, da imamo akcijo in da pridem kasneje. Z enim klicem sem sklenil rešiti vse. Med vožnjo v Tržič je Sašo začel naglas sortirati robo in jo razporejati po naših hrbtih. V Bistrici smo naredili prvi pit stop. Vidicu je partnerka prinesla gozdarje. Vkllopili smo sireno. Pri pošti je Sašo ustavil, odprl okno in partnerki povedal, da letimo na akcijo. Na Cankarjevi smo naredili dva postanka. Pobrli smo Smrkota in Andrejka pa nam je skozi okno porinila moja plezalna cepina in tri bidone bezgovega malinovca. Kmalu nismo bili več žejni. Smrko je po telefonu govoril z alpinisti, ki so bili pri ponesrečencu. Rekli so, da bodo pripravili fiksne vrvi, po katerih se bomo mi hitreje in varneje povzpeli do ponesrečenca. Še dobro. Vzpon bo mnogo hitrejši in manj bomo nosili.

Cesta pod Storžič je bila ledena. Gor bomo že prišli, smo si rekli. Verige bomo nameščali za pot navzdol. Sašo je vozil s parom koles po ledu in z drugi dvema ob cesti po kopnem. Tako smo se prebijali navzgor in doživeli bližnje srečanje z oskrbnikom Doma pod Storžičem in njegovo Pando. Ko smo se ustavili je pripeljal za nami. Vprašal je, če bo treba koga peljati. Poslali smo ga po Dohtarja in Brusa. Ko smo iz Navare zlagali robo je s svojim avtom prirobantil Mart'n. V nahrbtnik sem si zložil toliko robe, da se mi je zdelo dovolj težko in odhitel s Smrkotom in Domnom. Nekje pred nami je bil Vidic z nosili. Za nami je hodil Mart'n, ki je na hrbtu nosil veliko vakuumsko vrečo, na trebuhu pa nahrbtnik. Ko smo se odpravili od avta se mi je zdelo, da bomo pod Kramarico v trenutku ali dveh. Greš hitro kot moreš in zdi se, da se boš kar prežarčil pod steno. A razdalja je razdalja, tu ni milosti, noben tempo je ne skrajša.

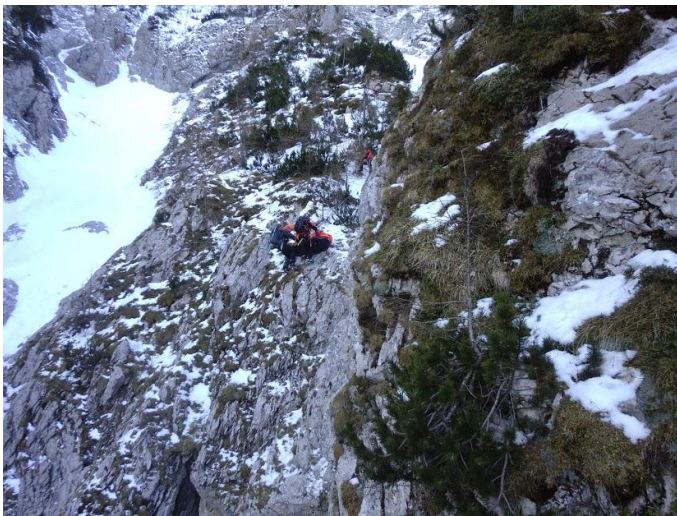
Pod steno sta bila dva alpinista. Videl sem, da vrvi visijo čez skoke. Nataknili smo dereze in prijeli za cepine. Mart'n je izgledal hecno s tisto veliko vrečo. Preden se je zapodil v skok mi je dal svoj nahrbtnik. Nekako sem ga stlačil v svoj nahrbtnik. Verjetno sem od takrat tudi jaz izgledal malo hecno. V drugem skoku je vakuumsko vrečo vlekel za sabo. Še dobro, sem si mislil. Tisto mora biti res težko.

Nad skokom sem hiteč za Martinom srečal dve dekleti in dva fanta. Oba para sta čepela v grapi. Želeli so čim prej dol. Navzven so mirno sprejeli zahtevo, da bodo morali čakati, da vsi reševalci pridemo gor. Navznoter so jo verjetno sprejeli precej mrzlo.

V zadnjem skoku smo ugotovili, da so fiks napeljali drugje kot se smer pleza. Čez nek zoprni skok s previsom. Mart'n je počasi, s tisto vrečo, požimril čezenj. Jaz sem se umikal kamnom in ledu, ki jih je sprožal. Ugotovil je, da tu nima smisla. Zmenila sva se, da bom jaz sledil in pobral to vrv. Ko sem bil sam na vrsti je pod skok prišlo nekaj reševalcev. Hipi je začel plezati skok v smeri, da bi tam namestil nov fiks. Med žimarjenjem sem ugotovil, da bom zelo verjetno sprožil precej kamenja, ki ga je Mart'n razmajal. Kričal sem naj se umaknejo, a vsi so hiteli po smeri do ponesrečenca. Po svoje sem jih razumel, a v sebi sem močno preklinjal. Malo sem počakal. Čez previs me je skoraj navilo. Štamfal sem po grapi navzgor, pobral vrv, videl, da sta Dohtar in Brus že pri ponorečencu in še sam prištanfal do tja.

Ponesrečenec je bil zavrt v kopico odej iz bližnjega bivaka. Velika sreča, ni bil podhlajen, ena skrb manj. Medicinca sta opravila svoje. Mi smo skopali poličko na kateri smo sestavili nosila. Lahko bi zapisal samo še, da smo vanje namestili ponesrečenca. A nikdar ni tako enostavno. Sipek sneg je prišel v vse spoje in utore nosil ter na mačke s katerimi se vreče zapirajo. To pomeni sestavljanje, čiščenje, razstavljanje, novo čiščenje drugih spojev in tako naslednjih rekordno živčnih, kaj pa vem koliko, minut. Ko sem podajal robo kompanjonom ponesrečenca in ga odvijal iz odej, je nekdo pripravil sidrišča za spust. To se zdi časovno povsem neprimerljivo. Sidrišče vzame nekaj minut, jaz pa sem moral podati dve puhovki in odmakniti nekaj odej. A nismo delali na ravnem. Poskrbeti sem moral, da se vse tisto ni odpeljalo po strmini ali da vsega skupaj ni odnesel močan veter. Čas se tako ali tako krči in širi. Koliko je trajalo, da smo ponesrečenca prenesli v nosila, pripeli, namestili spremljevalca in jih začeli spuščati, ne vem? Čas se je skrčil. V spominu se zdi kot nekaj mežikov premraženih vek. Takrat se je zdelo daljše kot dan.

Z Domnom sva spuščala z najvišjega sidrišča. Neizogibno sva hodila zadnja in sproti pobirala robo. V nahrbtnik sem dal vponke, ki jih je ponesrečenec imel za pasom in mokro vrv, ki jo je imel pod kolena. Med hojo navzdol je še nekaj robe našlo pot v nahrbtnik. Postajal sem vse težji. Nad vsakim skokom se je zataknilo. Nastala je vrsta in morala sva čakati. Počasi, počasi se je vsaj divja jaga preselila pod smer, na Storžiški plaz. Med preoblačenjem sem vzel nekaj še nekaj stvari, ki sem jih kanil nesti do avta. Takrat se je začel pravi napor. Spuščanje oziroma vožnja nosil do avta.

Lani smo dobili nova nosila. Spomnil sem se slike iz kataloga. Tam dva reševalca skozi gozd, na nosilih, mirno vozita ponesrečenca. K nosilom se je nagnetlo sedem reševalcev. Na nosila smo pripeli dve vrvi. Zanju nas je poprijelo še pet reševalcev in ena reševalka. Nosila smo držali precej težko. Želeli smo jih peljati mirno. Sumili smo da ima ponesrečenec morda poškodovano hrbtenico. Vožnja je morala biti mirna. To pomeni, da je bilo vse skupaj mnogo bolj nemirno za nas. Melišče, sneg, led, večje skale. Malo prepiranja, popraviljanje kolesa, nekaj strganih gojzarjev, moja strgana jakna, precej lažjih padcev. Ogromno adrenalina in stresa. Brez skrbi, da res. Gozd je bil odrešitev, tega smo navajeni od polomljenih nog na Kriški gori. Gozdna cesta je bila kot šest pasovni autobahn. Kmalu smo bili pri avtu, kjer je bilo vsega konec. Dreka! Dohtar je organiziral rešilca in bolnišnico. Nekateri so nameščali verige na Navaro. Drugi smo na kup dajali robo in povem vam, nastal je velik kup. In povem vam, da gre v nahrbtnik neverjetno veliko stvari. Prav toliko se jih da obesiti nanj. Ko sem

videl vse tisto, sem vedel, zakaj me je bolelo koleno, nekaj v hrbtu do sredine stegna in rame. Ko je Navara odpeljala ponesrečenca, se je prvič zdelo, da je konec.

Čez božične praznike sem se izogibal pivu. Je bilo vsega drugega dovolj. A prvo pivo v koči je pasalo, strašno pasalo. Tudi drugo je pasalo, skoraj bolj. Tudi tretje bi pasalo, če se ne bi zavedel, da moram z Martinom priti dol po tistem ledu in potem na Ljubelj, kjer me čaka moj avto. Tam sem ga pustil, odklenjenega, s ključi v avtu, s celotno smučarko opremo in še s čim. Mislim sem, da ga bo odpeljal Blaž, pa ga ni, ker ni bilo telefonskega signala, da bi mu to pravočasno povedal. Radio zvez nisem obremenjeval s takšnimi trivialnostmi. Pivu in pivu je sledil golaž in kruhov cmok. Hvala oskrbnik, hvala država, ki daš denar za GRS, da lahko pojemo golaž po takem reševanju.

Vstopil sem v stanovanje. Žena in hči sta sedeli na najini postelji. Žena s tablico in hči s telefonom v rokah. Uničevali sta zlobne pujske. Legel sem na posteljo. Neka roka je blagodejno prešla name. Odšel sem pod tuš. Pred ogledalom sem ugotovil, da imam odrgnine od naramnic nahrbtnika. Malo sem se zasmilil sam sebi. Želel sem zlesti pod tuš, sedeti v mali kadi in pustiti, da voda teče name. A še vedno nisem montiral trapastega držala. Sem pač stal in se tuširal. Malo sem pojedel in malo povedal. Žena in hči sta odšli na obisk. Spet sem jedel in skušal vase spraviti čim več vode. S ptiči sem streljal pujske do onemoglosti. Popil sem tretje pivo in vzel lekadol. Ko je žena sedela na kavču in hči spala, sem dal glavo ženi v naročje.

Dopoldne smo se počasi odpravili na dolg sprehod čez Pirmance. Hči je rekla, da je bil to najbolj zabaven pohod do sedaj. Ko smo prišli domov sem za vsak slučaj pogledal telefon, ki že dolgo ni nič piskal. Zgoraj levo je bilo narisano pismo. Sporočilo o novi nesreči na Kriški gori. Bil sem prepozen, da bi šel zraven. Ljudje, preveč za en vikend sem si mislil in šel jest kosilo.

